

TİMREPORT

İHRACATÇILARIMIZ Dünyanın Dört Bir Yanında

GÜNEYDOĞU ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ
DEPREMİN YARALARINI SARMAYA ÇALIŞIYOR

İHRACAT REKORU HEDEFİNDE
DEMİR VE DEMİR DIŞI METALLER

UZAK ÜLKELER STRATEJİSİ'NİN
KUZEY AMERİKA DURAĞI: KANADA

Sürdürülebilir enerji geleceği: Neden ve nasıl?

 Bora Şekip Güray

Sabancı Üniversitesi İGEC (İstanbul Uluslararası Enerji ve İklim Merkezi) Direktörü

Türkiye enerji sektörüne ilişkin temel göstergelere baktığımızda dört eksenin öne çıktığını görüyoruz. Öncelikle, dünya ortalamasına oldukça yakın fakat OECD ortalamasının yarısı seviyesinde kişi başına enerji tüketimi gerçekleşiyor. Bu bize enerji talebinde büyüme potansiyelini göstermesi bakımından önemli bir parametre. Bir başka boyut, enerjinin verimliliği, bir başka ifadeyle ekonomik fayda yaratmak üzere enerjinin ne kadar yoğun kullanıldığı. Ülkemizin enerji yoğunluğu, gerek sanayi sektörlerindeki yapısal faktörler gerekse de enerji verimliliği yeterince yüksek olmayan kullanımlar nedeniyle halen yüksek. Üçüncü bileşeni, enerjinin karbon yoğunluğu olarak tanımlayabiliriz. Burada da özellikle yenilenebilir enerji kullanımında artışla birlikte olumlu gelişmeler olmaya devam ediyor. Fakat nihai enerji tüketiminde temiz elektriğin ve doğrudan yenilenebilir

enerjinin katkısı halen yüzde 15 seviyesinde. Son olarak, özellikle doğal gaz ve petrol, kısmen de kömürden kaynaklı olarak enerji arzında ithalat yoğunluğumuzun yüzde 70 seviyesinde olduğunu not etmekte yarar var. Enerji arzının kompozisyonu, artan emtia fiyatlarıyla birleştiğinde geçtiğimiz yıl enerji ithalatı faturamız 100 milyar dolar seviyesine yaklaştı.

Bu dört bileşenin tümüne katkı sağlayacak önemli fırsat alanlarına sahibiz. Öncelikle yenilenebilir enerjinin katkısını hızla artırmaya yönelik yatırımlar ve teknolojiler kritik role sahip olacak. Geçtiğimiz aylarda Türkiye’de bir ilk olarak yayımladığımız “Türkiye Yenilenebilir Enerji Görünümü” raporumuzdaki bulgulara göre yenilenebilir enerjinin elektrik üretimindeki payını 2050 yılına kadar iki kat artışla yüzde 90 seviyesine ulaştırabiliriz. Türkiye henüz rüzgâr ve güneşten elektrik üretiminde potansiyelinin onda birini değerlendirebilmiş durumda.

Yine 2050 yılına doğru bir perspektifte rüzgâr ve güneşin toplam payını bugünkü altıda bir seviyesinden üçte ikiye çıkarmak mümkün. Yenilenebilir enerjinin elektrik dışı uygulamalarındaki artışlar, nihai enerjide yenilenebilir katkısını yüzde 50 seviyesine yaklaştırabilir.

İkinci başarı faktörünün, enerjinin üretiminde ve özellikle kullanımında verimli çözümlere odaklanmak olduğunu düşünüyorum. Binalarda ısı yalıtım performansından sanayide elektrik motorlarına, tarımsal sulamaya, ulaşım araç parkının verimini artıracak yenilemelere, toplu taşıma ve e-mobilite seçeneklerinin yaygınlaşmasına kadar çok geniş bir yelpazede enerjiyi daha verimli tüketebiliriz.

Ayrıca, pek çok yenilikçi enerji teknolojisinde gelişim süreçleri hızla devam ediyor. ABD, AB, Çin ve diğer pek çok bölgede, temiz enerji teknolojilerinde üretim kabiliyetlerini artırmaya

sürdürülebilir ihracat

DÜNYANIN, HEM ENERJİ GÜVENLİĞİ HEM DE TEMİZ ENERJİ GELECEĞİ İÇİN DAHA SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇÖZÜMLERE YÖNELMEKTE OLDUĞU BİR DÖNEMDEN GEÇİYORUZ. TÜRKİYE DE ENERJİ TALEP ARTIŞI, YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARI VE ENERJİ VERİMLİLİĞİ POTANSİYELİ, YENİ ENERJİ TEKNOLOJİLERİNDE GELİŞİMİN SÜRDÜRÜLMESİ VE ENERJİDE DIŞ TİCARET DENGELERİ BAKIMINDAN GELECEK DÖNEMDE KÜRESEL ENERJİ DENKLEMİNDE ROLÜNÜ ARTIRABİLİR.

odaklı sanayi programları ve piyasa modelleri uygulamaya alıyor. Dünyada son dönemde yaşanan enerji krizi ile birlikte, yerli kaynak kullanımına yönelimin ve yerli teknoloji gelişimi yarışının hız kazandığını söylemek yanlış olmaz. Ülkemizde de bu yönde atılan güzel adımlar var. Özellikle rüzgâr endüstrisinin bu bakımdan örnek uygulamalara sahne olduğunu, güneşte de öncü teknoloji adımlarının hayata geçirildiğini görüyoruz.

Son dönemde, enerji depolama, hidrojen, karbon yakalama gibi alanlarda küresel bir teknoloji rekabeti hız kazandı. Önemli ihracat pazarımız Avrupa da bu alanlara odaklı çalışmalara hız veriyor. Tüm bu teknolojiler, Türkiye'nin enerji dengesini güçlendirirken yerli sanayinin gelişimine ve sanayi sektörlerinin rekabetçiliğinin sürdürülmesine önemli katkı sağlayabilir. Ülkemiz için daha temiz, aynı zamanda ithal fosil

yakıtlara daha az bağlı ve dolayısıyla daha güvenli bir enerji geleceğini destekleyebilir. Aynı zamanda, enerji maliyetlerinde öngörülebilirliğin gelişmesinde, sanayinin çevresel performansının iyileştirilmesinde de destekleyici olabilir.

Bütün bu alanlarda geniş ölçekte sürdürülebilirlik için üç anahtar olduğunu

değerlendiriyorum: Yetkin insan kaynağında sürdürülebilirlik, kaynak kullanımında ve finansmanda sürdürülebilirlik ve tedarik zincirlerinde sürdürülebilirlik. Gelecek dönemde daha verimli, güvenli ve sürdürülebilir bir enerji geleceği için sanayi ve üniversiteler iş birliklerinin de önemli fırsatlar sağlayabileceğini düşünüyorum.

